

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

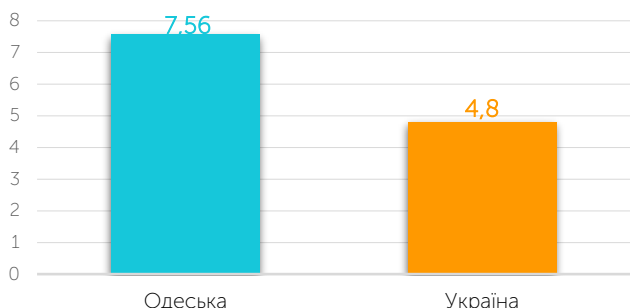
Одеська область — найбільша за територією область України, розташована на південному заході країни. Одна з найрозвиненіших областей країни в економічному, туристичному, культурному та науковому напрямках. На півночі та сході межує з Вінницькою, Кіровоградською та Миколаївською областями, омивається водами Чорного моря, на півдні — з Румунією, на заході — із Молдовою. До складу області входить острів Зміїний. Адміністративним центром є м. Одеса. Кількість наявного населення – 2377,2 тис.чол. Упродовж 2019 року чисельність населення зменшилася на 3 100 осіб.

Основні показники природного руху в Одеській області характеризуються природним приростом населення, який складає (-)12,2 тис.осіб, народжуваністю – 20,9 тис.осіб та смертністю – 33,1 тис.осіб у 2019 році, відповідно.

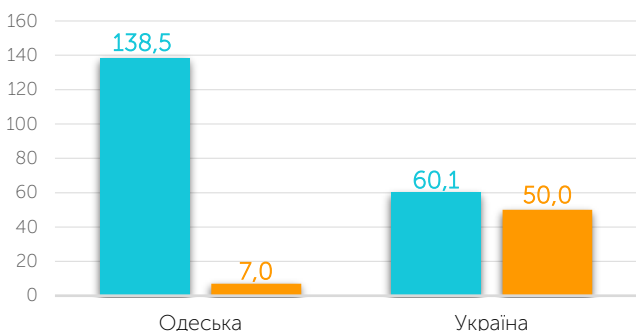
КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЗДОРОВ'Я

Область має досить великий перелік як негативних так і позитивних значень показників здоров'я населення.

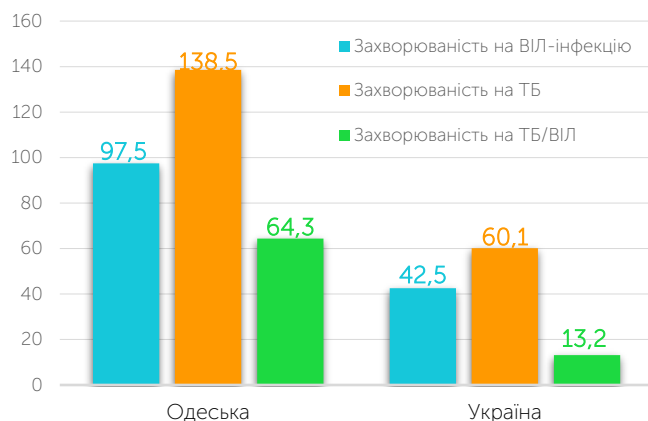
Неінфекційні захворювання: по даному напрямку захворювань слід виокремити такі показники як *Смертність населення спричинена цукровим діабетом*, яка становить 7,56 на 100 000 населення,

Поширеність психічних розладів населення через вживання опіоїдів серед диспансерної групи – 218,57 на 100 000 населення, який майже у 2 рази також перевищує загальнонаціональне значення – 117,2 на 100 000 населення та *Рівень виявлення ЗН у населення під час профоглядів* – 7,0% із числа всіх виявлених. Даний індикатор є найгіршим по країні (загальнонаціональне значення індикатора щодо рівня виявлення ЗН у населення під час профоглядів – 50%).

Інфекційні захворювання характеризуються одним із найвищих *Рівнів інфікованості ВІЛ вагітних 15-24 років* в цілому по країні, який становить 0,44% та одним із найнижчих показників по країні щодо *Захворюваності на ВІЛ-інфекцію серед загального населення* – 97,5 на 100 000 населення (національне значення – 42,5 на 100 000 населення відповідно), *Захворюваності на ТБ включно з новими випадками і рецидивами* – 138,5 на 100 000 населення, що більше, ніж у 2 рази перевищує загальнонаціональний показник по країні – 60,1 на 100 000 населення, *Захворюваності загального населення на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ* – 64,3 на 100 000 населення, що є найвищим показником в Україні і перевищує загальнонаціональний майже в 5 разів (13,2 на 100 000 населення).

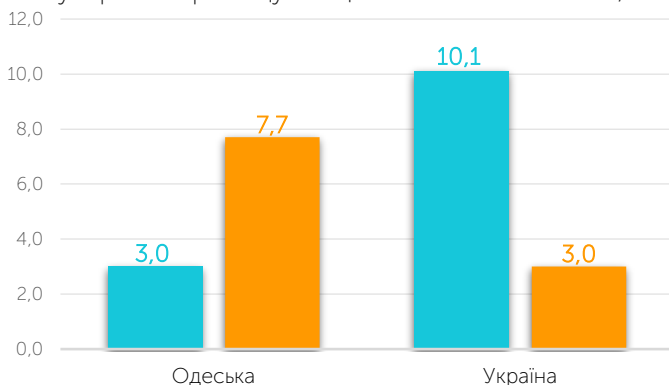
Напрямок *Населення та популяційні зміни* характеризуються такими показниками як *Рівень народжуваності у жінок віком 15-19 років та частота абортів* із значеннями 19,4 на 1000 жіночого населення та 7,34 на 1000 жінок фертильного віку відповідно. Для порівняння ідентичні показники загальнонаціонального рівня складають 16,9 на 1000 жіночого населення та 7,55 на 1000 жінок фертильного віку, тобто в Одеській області спостерігається дещо вищий показник щодо народжуваності у жінок віком від 15-19 років, ніж в

країні, проте, рівень абортів є дещо нижчим, ніж в цілому в Україні.

Що стосується Дитинства та умов життя, то Одеська область демонструє досить негативне значення стосовно *Частки дітей-сиріт, які живуть в інтернатних закладах та потребують влаштування в сім'ї* – 27,79 на 100 000 населення в області у порівнянні із 14,8 на 100 000 населення по Україні та одне із найнижчих значень (3-є місце в країні) щодо *Рівня безробіття населення працездатного віку у співвідношенні до робочої сили*, яке складає 6,1% в області, 8,6% по Україні, що в свою чергу демонструє можливість населення формувати соціальну "повноту життя", в тому числі можливість більш повного забезпечення медичними послугами у разі необхідності.

Життєві звички та фактори ризику також несуть суттєвий вплив на формування здоров'я у населення Одеської області. *Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що палять від 1 до 5 років за тривалістю куріння* становить 3,0% в області, що є одним із найкращих показників по Україні (національне значення – 10,1%). З однієї сторони це може свідчити про те, що рівень молодого покоління значно менше став цікавитися палінням цигарок, а з іншої сторони – молоде покоління почало використовувати сучасні нагрівальні прилади тютюну, так звані електронні сигарети, що для мегаполісів є дуже актуальною проблемою.

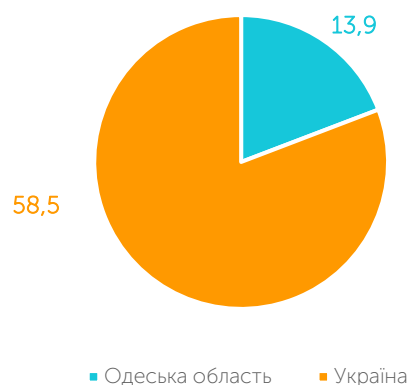
Проте, що стосується індикаторів щодо тривалості куріння, то тут спостерігається один із найгірших значень в цілому по країні. *Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що випалюють понад 20 цигарок за добу* становить 7,7%, що більше ніж у 2 рази перевищує національний показник 3,0%.

Напрямок Надання медичних послуг в області характеризується досить негативними показниками щодо *Рівня охоплення ЛВІН послугами ЗПТ* – 2,1% (національний – 4,5%, що також є дуже низьким значенням), *Рівня охоплення АРТ пацієнтів групи медичного нагляду* – 75% при національному значенні у 83%, *Рівня охоплення щепленням Поліо-3 до 1 року* – 67,3% при національному значенні у 78,4%, *Рівня охоплення щепленням від Гепатиту В*, який становить 60,1% у порівнянні із значенням в цілому по Україні, яке складає 77,0%

Екологічний стан в Одеській області є досить

прийнятним враховуючи географічне положення регіону та наявність водних ресурсів для відпочинку та оздоровлення. Що стосується промисловості та *Рівня викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення на одну особу*, то даний індикатор має позитивне значення, та становить 13,9 кг у порівнянні із показником в цілому по країні із значенням у 58,5 кг на 1 особу.

ВИСНОВКИ

- ◆ Система громадського здоров'я в Україні має на меті зміцнити здоров'я населення, запобігти хворобам, покращити якість та збільшити тривалість життя населення.
- ◆ Одеська область не є винятком та потребує досить суттєвих заходів щодо зменшення рівня як захворюваності так і рівня смертності населення, спричинених ТБ, ВІЛ/СНІДом та окремо ко-інфекції ТБ/ВІЛ, питома вага яких в області є однією із найвищих по країні.
- ◆ В області є суттєва проблема поширення психічних розладів у населення диспансерної групи через вживання опіоїдів, на яку слід звертати увагу.
- ◆ Досить низький рівень щодо надання медичних послуг в частині охоплення населення вакцинацією відповідно до календаря щеплень, зокрема проти Гепатиту В, Поліо-3 до 1 року, тощо.
- ◆ На рівні області потрібно також приймати певні міри щодо зменшення показника підліткової смертності, який є одним із найгірших в цілому по країні та може характеризувати поведінкові проблеми щодо способу життя, високого впливу факторів ризику на фізичне та психічне здоров'я відповідного населення, тощо.

ОПУБЛІКОВАНО

ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» у співпраці з Одеським обласним центром громадського здоров'я із залученням офіційних даних Державної служби статистики України, ДЗ «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України, МБФ «Відродження», Центру демократії та верховенства права, Національної поліції України та інших установ/організацій (в залежності від тих чи інших індикаторів), за допомогою яких проводився розрахунок показників.

Барометр показників громадського здоров'я в Одеській області

Тема	#	Назва показника	Регіональне значення	Національне значення	Одиниці виміру	Період	Барометр показників
Населення	1	Рівень народжуваності у жінок віком 15-19 років	19,4	16,9	на 1000 наявного населення	2019	
Дитинство та умови життя	2	Кількість дітей-сиріт, які живуть в інтернатних закладах та потребують влаштування в сім'ї	27,79	14,8	на 100 000 населення	2019	
	3	Рівень безробіття населення працездатного віку	6,1	8,6	відсоток до робочої сили	2019	
Здоров'я та захворювання	4	Коефіцієнт материнської смертності	23,9	14,9	на 100 000 живонароджених	2019	
	5	Поширеність психічних розладів населення через вживання опіоїдів (диспансерна група)	218,57	117,2	на 100 000 відповідного населення	2019	
	6	Підліткова смертність у віці 10-19 років	47,05	32,38	на 100 000 відповідного населення	2019	
	7	Поширеність гепатиту С серед загального населення	229,1	144,3	на 100 000 населення	2020	
	8	Смертність від ТБ	12,80	8,17	років	2020	
	9	Рівень здоров'я населення – «поганий»	8,7	10,1	відсоток	2019	
	10	Частка населення, яке у разі настання хвороби не зверталося до лікаря, а лікувалося самостійно за допомогою ліків	32,9	31,7	відсоток	2019	
	11	Захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед загального населення	97,5	42,5	відсоток	2019	
	12	Рівень інфікованості ВІЛ вагітних 15-24 років	0,44	0,18	відсоток	2019	
	13	Смертність загального населення спричинена цукровим діабетом	7,56	4,8	на 100 000 населення	2019	

Здоров'я та захворювання	14	Захворюваність загального населення на лейкемію	4,1	7,1	на 100 000 населення	2019		
	15	Частка осіб, які не зверталися до лікаря під час хвороби, бо очікували, що вона сама пройде	14,3	29,3	відсоток	2019		
	16	Захворюваність на ТБ, включно з новими випадками та рецидивами	138,5	60,1	на 100 000 населення	2019		
	17	Рівень виявлення ЗН у населення під час профоглядів	7,0	50,0	відсоток	2019		
Надання послуг	18	Рівень охоплення ЛВІН послугами ЗПТ	2,1	4,5	відсоток	2019		
	19	Охоплення АРТ пацієнтів групи медичного нагляду	75	83,0	відсоток	2019		
	20	Рівень охоплення щепленням Поліо-3 до 1 року	67,3	78,4	відсоток	2019		
	21	Рівень охоплення щепленням від Гепатиту В	60,1	77,0	відсоток	2019		
Життєві звички	22	Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що палять від 1 до 5 років, за тривалістю куріння	3,0	10,1	відсоток	2019		
	23	Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що випалюють понад 20 цигарок за добу	7,7	3,0	відсоток	2019		
Екологія та навколишнє середовище	24	Рівень викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення на одну особу	13,9	58,5	відсоток	2019		
Аварії, нещасні випадки, травматизм	25	Відсоток водіїв, які використовують паски безпеки при знаходженні за кермом	29,8	24,4	відсоток	2019		

- Значення показника значно перевищує загальнонаціональне значення та є одним із найкращих по Україні

- Значення показника не суттєво відрізняється від загальнонаціонального значення, проте потребує до себе уваги

- Значення показника суттєво відрізняється від загальнонаціонального значення, потребує до себе надзвичайної уваги